

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА імя Ул. І. ЛЕНІНА

№ 21—22 (645) Пятніца, 24 чэрвеня 1966 года Год выдання XIX. Цана 1 кап.

Працоўны семестр, год 1966

КАМАНДЗІРЫ ЗВЯРАЮЦЬ КАРТЫ

Здаецца зусім нядаўна звiнеў першы званок. А сёння празвінеў апошні. Ззаду застаўся год напружанай вучобы, разважлівых і ўдумлівых пошукаў, творчых дасягненняў. Вясенняя экзаменацыйная сесія падыходзіць да свайго фініша. А ўслед за ёй стартуе працоўны студэнцкі семестр.

Студэнты нашага ўніверсітэта зноў паедуць на цаліну. Частка з іх будзе працаваць на навабудуўлях Цюменскай вобласці, дапамагаць Ташкенту. Другая — у калгасах і саўгасах сваёй рэспублікі, на будоўлі ўніверсітэцкага вучэзнага корпуса, студэнцкага стадыёна.

Шмат цікавых і карысных спраў чакае іх наперадзе. Закончыліся заняткі ва ўніверсітэце, але вучоба працягваецца на будаўнічых пляцоўках, калгасных палях і прамысловых прадпрыемствах.

І дзе б ні быў студэнт, гадоўнае, каб заўсёды памятаў пра свой універсітэт, адчуваў перад ім і перад сваімі таварышамі адказнасць за свае поспехі, радасці і няўдачы, словам і справай мацаваў яго добрыя градыцы.

УВАГА, СТУДЭНТ!

Летні студэнцкі семестр 1966 года аб'яўлены працоўным.

Студэнт! Твае рабочыя рукі патрэбны рэспубліцы, краіне. Выбірай любую будоўлю: Мінск, Ташкент, будаўніцтва хімкорпуса, фізічнага корпуса, універсітэцкага стадыёна.

Камсамолец! Ты павінен адпрацаваць не менш месяца на баявым участку працоўнага семестра.

Камітэтам камсамола факультэтаў неабходна ў найкарацейшы тэрмін мабілізаваць студэнцтва для забеспячэння будоўляў рабочай сілай.

Камітэт камсамола ўніверсітэта.

Штаб працоўных спраў.

Будзе фільм аб будаўнічым студэнцкім семестры 1966 г.

НА ЗДЫМКУ: студэнты філалагічнага факультэта С. Супрун, А. Паўленкаў і Л. Клімовіч у апошні раз правяраюць кінакамеры.

Гэта было вясной, калі яркая зеляніна, перапоўніла спартыўную базу «Стайкі» пад Мінскам. Тут сабраліся камандзіры студэнцкіх будоўляў года 1966-га. Хутка гэтыя хлопцы і дзяўчаты павядуць свае атрады па стэпах Казахстана, па калгасах і саўгасах Беларусі. У 75 пунктах Уральскай вобласці будуць закладзены сёлета новыя дамы і цэлыя вуліцы. Па няходжаных сцежках адправіцца студэнцкі атрад геалагаразведчыкаў: радыётэхнікі з МРТІ і юрысты БДУ паедуць адрываць нафтавую цаліну Цюменскай вобласці.

Дзве з палавінай тысячы юнакоў і дзяўчат, членаў будаўнічага атрада беларускіх студэнтаў, якому ў мінулым годзе ў Крамлёўскім Палацы з'езду быў уручан памяты сцяг за працоўную доблесць, прадоўжаць сёлета асваенне сваёй «блакітнай планеты».

Партыя і камсамол выказваюць вялікую ўдзячнасць студэнтам-будаўнікам нашай рэспублікі. На цалінных прасцягах, на будаўніцтве ў сябе ў рэспубліцы юнакі і дзяўчаты ўкладваюць у сцены баявы запал і жаданне служыць сваёй Радзіме. — сказаў, вітаючы ўдзельнікаў семінара, першы сакратар ЦК ЛКСМБ Г. М. Жабіцкі.

Студэнты Мінска і Магілёва, Гомеля і Брэста, Гродна і Віцебска запэўнілі камсамол, што працоўны семестр заўсёды будзе дарогай мары, сродкам фарміравання баявой стойкасці, высокіх маральных якасцей студэнцкай моладзі.

Абмяркоўваецца новы статут цалінніка. У ім запісаны асноў-

ныя нормы паводзін кожнага байца, адлюстраваны лепшыя традыцыі, выпрацаваныя за час мінулых будаўнічых семестраў.

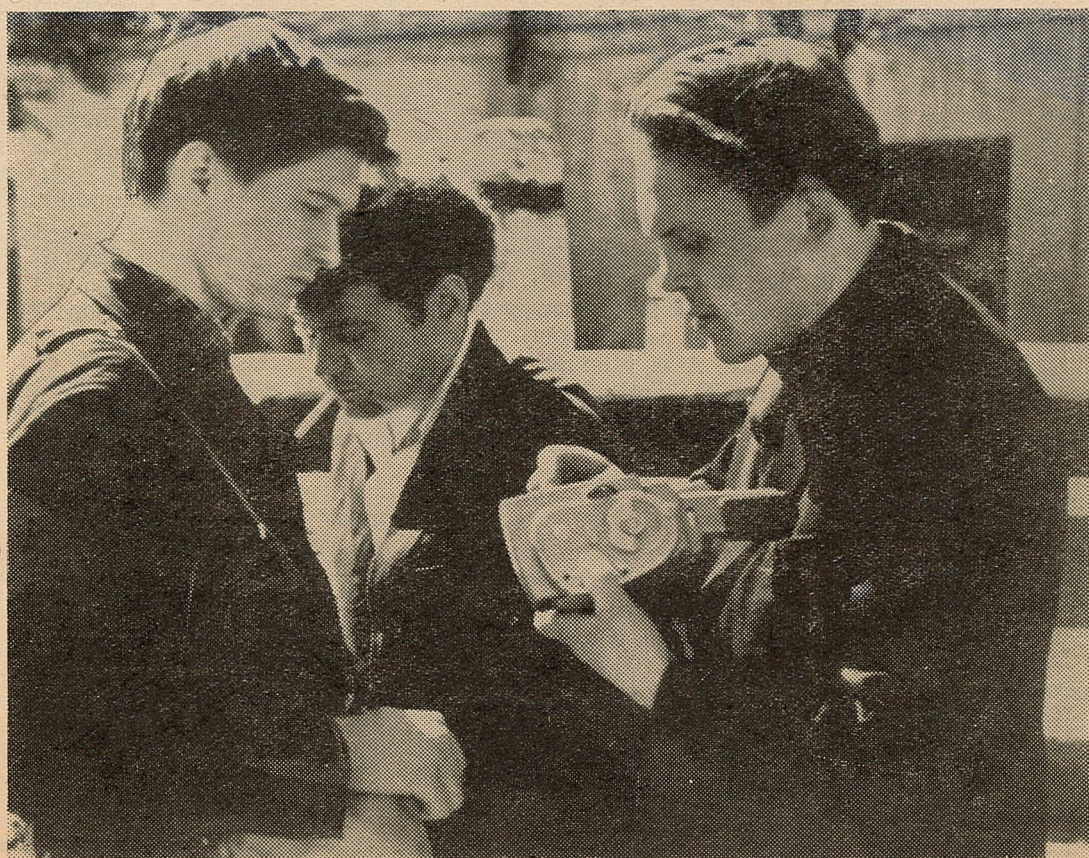
Гэтыя традыцыі трывала ўваходзяць у жыццё і дзейнасць атрадаў, што працуюць у Беларусі, арганізацыі якіх надаецца асаблівае значэнне. У гэтым годзе ў нашай рэспубліцы будзе працаваць сто будаўнічых атрадаў, што ў тры разы больш, чым летась, — сказаў камандзір рэспубліканскага штаба працоўных спраў Віктар Унукіч.

Ад імя 43-тысячнага атрада камсамола Казахстана з'явіўся камандзіраў працоўнага семестра вітаў член Уральскага гаркома камсамола тав. Аршымаў. Ён паведаміў, што камсамол рэспублікі рыхтуецца да сустрэчы пасланцоў Беларусі, а таксама камплектуе ўласныя будаўнічыя атрады.

Пасля пленарнага паседжання семінар працягваў работу па секцыях — цюменскай, беларускай і цаліннай.

Гудкі цягнікоў клічуць студэнтаў у дарогу. Дарог многа, і ўсе яны нялёгка. Але ў студэнта свой прыныт: чым цяжэй, тым цікавей. І тым патрэбней.

А. СЛУКА,
камандзір атрада
«Зубронак».

ВАЖНАЯ СПРАВА

На дзевяці спецыяльнасцях завочнага факультэта нашага ўніверсітэта ў цяперашні час займаецца 4497 студэнтаў. Гэта гаворыць аб тым, што завочная форма навучання з кожным годам пашыраецца. Толькі ў гэтым годзе на першы курс завочнага факультэта будзе прынята 828 чалавек.

У мінулым годзе наш факультэт закончыла 459 чалавек. Ацэньваючы падрыхтоўку студэнтаў-завочнікаў у цэлым, дзяржаўныя экзаменацыйныя камісіі адзначалі, што веды завочнікаў з'яўляюцца глыбокімі і што выпускнікі завочнага факультэта паспяхова справяцца з пастаўленымі перад імі задачамі.

Па выніках з'яўляюцца экзаменацыйнай сесіі гэтага навучальнага года паспяховасць студэнтаў-завочнікаў складала 73%. Добрую паспяховасць паказалі студэнты аддзялення правазнаўства—82%, аддзялення філасофіі—84,5%, аддзялення журналістыкі — 87,4%. Некалькі горш абстаецца справы на аддзяленнях матэматыкі і біялогіі.

Састаў навукова-выкладчыцкага персаналу, які працуе на завочным факультэце даволі моцны і ўсебакова падрыхтаваны. На факультэце выкладае дваццаць два прафесары і дактары навук, сто дацэнтаў і кандыдатаў.

З года ў год на нашым факультэце чытаюць лекцыі прафесары тт. Ракіцкі, Ігнацьеў, Годнеў, Вінберг, Сержанін, Дарожкін, Дзяменцеў, Заўрыеў, Шкляр, Абцадарскі, Ліўшыц, Шнейрсон, Шакун і іншыя.

У сваёй рабоце большасць кафедраў ўніверсітэта пытанні завочнай вучобы заслухоўваюць на сваіх паседжаннях, дзе акрамя гэтага абмяркоўваюцца вынікі экзаменацыйных сесій, якасць і тэрміны рэцэнзій кантрольных работ, завярджваюцца планы лекцый.

Вялікі прэтэнзіі да кафедраў матэматычнага факультэта дзе такая работа праводзіцца ад выпадку да выпадку.

Кіраўнікі і выкладчыкі кафедраў не павінны забываць аб цяжкасцях, якія адчуваюць студэнты-завочнікі, спалучаючы вучобу з працай. Шкада, што яшчэ не на ўсіх факультэтах гэта добра разумеюць. Таму там-сям няясна праводзіцца семінары і практычныя заняткі. А менавіта апошняе стымуліруе самастойную работу завочнікаў.

Важнае месца для арганізацыі самастойнай вучобы завочнікаў займаюць кантрольны і курсавыя работы. Але не ўсе выкладчыкі надаюць работам студэнтаў сур'ёзную ўвагу. Выкладчыкі Баркоўскі,

Манаенкава, Аляшкевіч, Анохіна, Малінін, Мелкіх, Мікалайчык, Бронская, Паваркоў, Мартынюк, Сыраваш рэцэнзуюць кантрольныя работы завочнікаў часам недобра сумленна і з вялікім спазненнем. Здаецца, што няясна праходзяць лекцыі і кансультацыі для завочнікаў.

Дрэнна абстаецца справа і з забеспячэннем завочнікаў вучэбна-метадычнай дакументацыяй. Тут, у першую чаргу, павінна афсетная майстэрня і гаспадарчая частка, якія несваечасова забяспечваюць патрэбным матэрыялам.

Кепская арганізацыйная работа на асобных кафедрах прыводзіць к недабра сумленным адносінам некаторых студэнтаў да вучобы. Быў выпадак, калі студэнт пятага курса аддзялення гісторыі Н. К. Клянцікі прадставіў падрабленную рэцэнзію на кантрольную работу. Студэнт трэцяга курса юрфака Ільяшко абурваючы прыводзіць сябе з супрацоўнікамі дэканата, выкладчыкамі. Не з'явіўшыся ў час на залік экзамен, ён патрабуе дазволу на паўторную здачу.

У гэтым не толькі віна таго, што некаторыя кафедры і выкладчыкі факультэтаў пускуюць завочную вучобу на самацёк, а і таго, што са стаянара як правіла на завочны факультэт пераводзяць тых, хто атрымаў незадавальняючы адзнакі па аднаму або некалькіх прадметах і ўвогуле нездатны займацца на стаянара. Хоць зрабіць папрок і ў адрас кабінетаў. У час сесіі завочнікаў некаторыя закрыты. Практику на праўільнага планавання адпачынкаў работнікаў кабінетаў у будучым патрэбна змяніць, каб студэнты маглі займацца ў кабінетах.

Зараз у завочнікаў даволі напружаны час. Яны прыехалі ва ўніверсітэт не толькі са справаздачай сваіх ведаў, але і для іх папаўнення. Трэба тэрмінова перастраіваць сваю работу кафедрам, а дэканатам, партыйным і іншым грамадскім арганізацыям факультэтаў праантраліраваць не толькі іх работу, але, калі гэта патрэбна, прыцягнуць да адказнасці паасобных выкладчыкаў.

Справа завочнага навучання мае вялікае дзяржаўнае значэнне. Абавязак кожнага выкладчыка, кожнага супрацоўніка ўніверсітэта, усіх студэнтаў мацаваць яе.

Ул. Р. ІВАШЫН,
кандыдат гістарычных навук, дэкан завочнага факультэта.

А. П. ІГНАЦЕНКА,
кандыдат гістарычных навук, намеснік дэкана.

А С А Б І С Т Ы М

ПРЫКЛАДАМ

Празвінеў званок, і ў класе ўсталявалася цішыня. Увайшоў настаўнік. Прывітаўся.

— Добры дзень, — адазваўся стройным шматгалосым хорам клас.

Іван Іванавіч адкрывае журнал і правярае прысутных. Потым пачынае тлумачыць урок.

— Сёння, — расказвае ён, — мы пазнаёмімся з новымі краінамі свету, даведаемся пра іх жыццё. Вучні ўважліва сочаць за ўказкай настаўніка і перад іх вачыма адкрываюцца новыя цікавыя краявіды, глыбей асэнсоўваецца тое, пра што ён расказвае.

Іван Іванавіч Бараноўскі працуе настаўнікам Падарэскай сярэдняй школы на Случчыне.

Зараз Іван Іванавіч на сесіі. Ён студэнт чацвёртага курса завочнага факультэта нашага ўніверсітэта. У яго заліковай кніжцы толькі выдатныя і добрыя адзнакі. А інакш быць не можа. Аўтарытэт выкладчыка заваўваецца перш за ўсё асабістым прыкладам.

Ю. АГАРАДНІЧЭНКА.

НАПРУЖАНЫ ЧАС ЗАВОЧНІКАЎ

Калі ласка, у бібліятэку

Пачалася сесія ў студэнтаў-завочнікаў. Яны з'ехаліся ў Мінск з усіх абласцей рэспублікі. Гэта інжынеры, рабочыя, калгаснікі, настаўнікі. Для іх шырока расчынены дзверы бібліятэк, чытальных залаў, аўдыторый. Нам, работнікам універсітэцкай бібліятэкі, хочацца дапамагчы ім здаць як мага лепш залікі і экзамены. Безумоўна, магчымасцей для атрымання ведаў тут больш, чым дома.

Чытальная зала нашага ўніверсітэта мае самую разнастайную літаратуру. Тут створаны ўсе неабходныя ўмовы для падрыхтоўкі да экзаменаў. Некаторых падручнікаў у нас не так многа. Але пры правільным выкарыстанні іх запатрабаванні чытачоў могуць быць задавалены. На жаль, не ўсе чытачы ўсвядомляюць, як патрэбна карыстацца падручнікамі ў чытальнай зале. Кніг ніхто не павінен вынасіць з залы. У канцы рабочага дня неабходна здаваць іх. Здаецца, усё вельмі проста. Але некаторыя нашы чытачы-завочнікі не прытрым-

ліваюцца гэтых правіл. Бывае, што на працягу цэлага тыдня не здаюць кнігі. З-за гэтага іншыя студэнты часам пазбаўлены магчымасці атрымаць неабходную літаратуру. У першую чаргу гэта адносіцца да М. Мушэнкі з біяфака, А. Гладкага з гэтага ж факультэта, Л. Баркоўскай з філфака.

Мы радуемся поспехам нашых чытачоў. У паспяхова здадзеных ім экзаменах ёсць нейкая кропля і нашай працы.

Кантынгент чытачоў сярод студэнтаў завочных аддзяленняў разнастайны. Многа добрага можна сказаць па адрасу біёлагаў. Кожны ранак мы сустракаем знаёмыя ўжо нам твары Я. Ляскоўскай, В. Дарашкевіч, Б. Ядрышнікава.

Мы звяртаемся да вас, таварышы студэнты-завочнікі. Прыходзьце ў чытальную залу. Тут вы зможаце добра падрыхтавацца да экзаменаў. Мы будзем рады дапамагчы вам.

Л. БАРКЕВІЧ.

Экзаменацыйная сесія — адказны перыяд у жыцці студэнтаў. Дзе іх толькі не сустрэнеш у гэты час. НА ЗДЫМКУ: у бібліятэцы ўніверсітэта.

Фота Г. КАДЗЕТА.

Цаліннік! Ці ўсё ты зрабіў для таго, каб выехаць заўтра на цалінную новабудову?

Памятай! У нядзелю, 26 чэрвеня, а дваццатай гадзіне пятнаццаць мінут з Мінска адпраўляецца першы цалінны эшалон.

А васемнаццатай гадзіне цалінная атрада збіраюцца наля Цэнтральнага Камітэта ЛКСМБ. Потым урачысты марш па Ленінскім праспекце да плошчы Леніна, дзе наля помніка правядыра будуць ускладзены кветкі.

За трыццаць мінут да адпраўкі эшалона на ванзале адбудзецца мітынг.

Цаліннік! Ужо сёння рыхтуйся да адпраўкі. Не забудзь, што форма адзення парадна — выхадная.

Пісьмо ў рэдакцыю

Паважаная рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт»! Дазвольце мне праз вашу газету ад душы падзякаваць старшага выкладчыка кафедры замежных моваў Казакевіч Марыю Сямёнаўну за яе карпатлівую работу са студэнтамі-завочнікамі. Дзякуючы яе дакладным рэцэнзіям на кантрольныя работы, вусным і пісьмовым парадам, я змог за тры гады вучобы нядрэнна авалодаць нямецкай мовай.

А. КУРБАЦКІ,
студэнт-завочнік
трэцяга курса гістфака.

СПАКОЙ НАМ НЕ ПАТРЭБНЫ

Вось і прайшоў год вучобы ва ўніверсітэце. Для нас, першакурснікаў-вечэрнікаў, ён толькі пачатак цікавага студэнцкага жыцця. Мы нават крыху зайздросцім тым, хто ў гэтым годзе абараняе дыпломныя работы. Для нас пакуль гэта застаецца марай.

Хутка мы зананчаем летнюю сесію. Нягледзячы на тое, што ў нас часу вельмі мала, мы ўсё ж стараемся вучыцца як мага лепш, таму што любім сваю будучую прафесію. Безумоўна не ўсё заў-

сёды было добра. Часам даводзілася каму-небудзь і пакрыўдзіцца. Часцей за ўсё гэта было на семінарах, або заліках.

Заўжды прыклад у вучобе і паводзінах паказваюць студэнты-журналісты А. Тарашкевіч, Л. Сіліна, Е. Някрасава і іншыя. У іх нядрэнная падрыхтоўка па ўсіх прадметах. Таму яны так добра адназваюць на экзаменах. У іх заліковых кніжках толькі «добра» і «выдатна».

Надыйшло лета. Хутка ў нас канікулы. Але і ў гэты час мы будзем напружана працаваць. У нас адна заповітная мара — стаць высокаадукаванымі спецыялістамі. А гэта значыць, ні хвіліны спакою. Праца і толькі праца. М. МІХАЛАП.

У студэнтаў — завочнікаў таксама напружаны час. Ідзе экзаменацыйная сесія.

На здымку: студэнты — завочнікі перад пачаткам кансультацыі.

ЦЕПЛІНЯ НАСТАЎНІЦКАГА СЭРЦА

Апошні позірк у падручнік, і Клава Кавалёва адчыняе дзверы аўдыторый. Падыйшла да стала і з хваляваннем узяла білет. Людміла Аляксандраўна запісала нумар білета, ласкава ўсімхінулася дзяўчыне і сказала:

— Не хвалюйся, Клава. Спакойна пасядзіце, падумайце. Я ўпэўнена, вы гэтыя пытанні ведаеце.

Вось такая яна заўсёды, Людміла Аляксандраўна, — ветлівая, ласкавая. І на гэты раз Людміла Аляксандраўна не памылілася. Клава сапраўды адказвала абгрунтавана. Людміла Аляксандраўна з чыстым сумленнем вывела ў заліковай кніжцы дзяўчыны добрую адзнаку.

Сярод некаторых студэнтаў існуе думка, што мовазнаўства навука сухая і нецікавая. Але калі лекцыі чытае выкладчык сучаснай рускай мовы Людміла Аляксандраўна Шаўчэнка, то нават самыя непрымірныя становяцца на адваротныя пазіцыі. Непрыкметна, без напружання заваёўвае яна ўвагу сваіх слухачоў. А заваяваўшы, смела вядзе іх па самых таямнічых сцежках свайго прадмета, суправаджаючы падарожжа жывымі каментарыямі і самымі дакладнымі тлумачэннямі. І ўсё гэта ў яе атрымліваецца проста, звычайна і ў той жа час па-майстэрску. Студэнт міжволі заслухоўваецца, ідзе за чароўным апавяданнем Людмілы Аляксандраўны. Нават тыя, што любяць пазаймацца на занятках нечым іншым, на лекцыях сучаснай рускай мовы ўсе свае справы адкладаюць у бок. Адсюль і вынікі: ўсе нашы студэнты любяць і паважаюць курс сучаснай рускай мовы, любяць і паважаюць выкладчыка гэтага курса Людмілу Аляксандраўну Шаўчэнка.

Г. УЛАДЗІМІРАУ.

Гэта праўда: той не адчуў сабе па-сапраўднаму студэнтам, хто не быў у інтэрнаце. Нялёгка, бясспрэчна, адвыкаць ад дамашняй утульнасці, але затое самастойнасць мае свае перавагі. Уласна кажучы, тыя, хто жыве ў інтэрнаце па Кастрычніцкай вуліцы, не лічаць што яны не дома. Два лёгкіх пяціпавярховых корпусы, якія злучаны паміж сабой шкляннай галерэяй, зручна размясціліся на беразе Свіслачы. На гэты будынак звяртаюць увагу ўсе прахожыя і ў душы зайздросцяць яго жыхарам. А іх у інтэрнаце 1070 чалавек — маладых, непаседлівых.

Прасторны шклянны вестыбюль застаўлены кветкамі. Ён нагадвае сад. Тут утульна і прыгожа.

У правым крыле жывуць гісторыкі і матэматыкі. У левым — фізікі. Але тэрытарыяльнага падзелу паміж імі не існуе. Тут, у сваім доме, усё агульнае. А як жа інакш? Клопатаў у камендантаў гэтага вялікага дома Марыі Іванаўны Кавецкай і Вольгі Сіланцьеўны Клімовіч зашмат.

СПРАВЫ ІНТЭРНАЦКІЯ

— Цяжкавата, — прызнаецца Вольга Сіланцьеўна, — спраў нямала, ды і жыхары нашы непаседлівыя.

У кожным пакоі інтэрната свае радасці і свае клопаты.

Першы паверх. Пакой 211. Тут жывуць хлопцы-гісторыкі. Пяць ложкаў, стол, у куце на тумбачцы магнітафон. Проста і па-хатняму вельмі ўтульна.

Трэці паверх. Пакой 308. А тут жывуць дзяўчаты. Дома толькі адна, Ларыса Хоміч, студэнтка трэцяга курса гістфака.

— Вам тут падабаецца жыць?

— Вельмі.

У пакоі гарыць настольная лампа і мяккі паўзмрок робіць яго асабліва ўтульным. На стала — кветкі. Не хочацца ісці. Мабыць, гэта — прафесіянальна-дзявоцае: любы куток робіць утульным.

У самым канцы калідора — кухня. І тут, у асноўным, гаспадарца дзяўчаты. Вось і зараз кіпіць чайнік, варыцца суп.

У інтэрнаце чатыры чытальныя залы. У іх ціха, ніхто не

перашкджае працаваць. Глядзець за чысцінёй у інтэрнаце — справа ўсіх яго жыхароў. Так заўсёды вядзецца ў добрым доме. У студсавета і санітарнай камісіі многа клопатаў, але ж і вынік добры: навокал ні пылінкі, люба паглядзець. У вестыбюлі вывешаны графік адзнак за чысціню. Пакоі 112 (стараста А. Пугаўка), 305 (стараста З. Сянько), 503 (стараста А. Бітно) кожны раз атрымліваюць «выдатна».

Ранак у інтэрнаце пачынаецца заўсёды шумна, весела. Усе кудысьці спяшаюцца. І здзіўляцца няма чаго — ідзе сесія. Трэба паспець паснедаць. Добра, што сталовая побач. Патрэбна толькі спусціцца на першы паверх, і да вашых паслуг добры абеда, або сьняданне. Адчыняецца сталовая ў сем гадзін раніцы — таксама добра для студэнтаў.

Камендант М. І. Кавецкая задаволена сваімі жыхарамі: — Хоць і гарэзлівыя, але ж і справу любяць. Яны двойчы шчаслівыя: вучацца ва ўніверсітэце і жывуць у такім добрым інтэрнаце.

С. САЗОНАВА.

Калі я працаваў тэхнолагам па рамонту ролікавага цэха, мне па службе нярэдка даводзілася мець справу з начальнікам службы энергетыка цэха, старшым інжынерам-энергетыкам, Віктарам Дыба. Службы механіка і энергетыка ўзамазвязаны і здараліся выпадкі, калі на мяне і Віктара ускладвалі адно і тое ж заданне. І я адчуваў, што маю справу з чалавекам, які ведае сваю работу, можа забяспечыць той ці іншы ўчастак працы кваліфікаванымі электрыкамі. Цяпер, калі я працую інжынерам па тэхніцы бяспекі завода, а Дыба застаецца на ранейшай пасадзе, мы зноў-такі час-ад-часу сустракаемся па службовых справах, і ў мяне склалася даволі пэўнае ўражанне аб гэтым чалавеку.

На мінскі падшыпнікавы завод Віктар прыйшоў электрыкам у 1951 годзе. Потым вучоба ў тэхнікуме, які ён скончыў у 1961 годзе. Насяля гэтага — двухгадовага курсу інжынераў. Дыба вырасціў шмат кваліфікаваных электрыкаў. Адносіны з падначаленымі ў Віктара роўныя і простыя. Але не панібрацкія.

Служба энергетыка ролікавага цэха нярэдка займае першыя месцы па заводзе ў спарборніцтве. Фотаздымак Віктара — на заводскай Дошцы гонару па рацыяналізацыі.

Дыба вельмі актыўна ўдзельнічае ў грамадскай рабоце, і нават здзіўна, як у яго на

ўсё хапае часу. Ён — дружынік і член таварыскага суда, рэдактар насценнай газеты «Ролікавец», намеснік-старшыні маладых спецыялістаў завода.

Не так даўно ён радасна паведаміў мне:

— Ведаеш, Мікола, я ўступаю ў партыю.

Што ж, у добры час!

Гэта ўсебакова развіты чалавек. З ім можна пагутарыць на тэмы тэхнікі, будаўніцтва, літаратуры і мастацтва.

Калі я сустраў яго ва ўніверсітэце, то шчыра здзіўляўся:

— Віктар, што ты тут робіш?

— Займаюся на першым курсе гістафака...

— Ты, начальнік службы энергетыка цэха, і раптам — гісторыя? — здзіўляўся я.

— Ведаеш, — адказаў Віктар, — стаць гісторыкам — мэта майго жыцця. Проста, у свой час абставіны склаліся так, што я вымушаны быў пайсці ў элетратэхнічны тэхнікум. Але вось цяпер мая мая пачынае здзяйсняцца.

— Як вучоба? — цікавіўся я.

— Цудоўна! — адказвае Дыба. — Толькі вась мовы, нямецкая і лацінская, мне цяжка даюцца. Але спадзяюся, што з імі справа пойдзе добра.

М. ВЯРШЫНІН,
студэнт другога курса
гістафака аддзялення.

Упершыню я пачуў аб гэтай краіне ў ранням дзяцінстве. Здаецца ў школе...

Так... Вядома, у школе... У пятым класе ўжо ведаў яе герояў, слаўных людзей. Больш за ўсіх мне падбаўся Эміль. І яшчэ я ведаў, што ў гэтай краіне жывуць чэхі і славакі — добрыя, цудоўныя людзі. І захацелася мне паглядзець на «Злату Прагу», убачыць майго любімага Затопека. Але пакуль гэта былі толькі мары. Я стаў працаваць. Тры гады прайшло. Потым адслужыў армію. Паступіў ва ўніверсітэт. А надзею ўсё трымаў у сэрцы. Думаў так: «Закончу ўніверсітэт, папрацую, і...

МНЕ ЎСМІХНУЛАСЯ МАРА

— Дык вы таксама едзеце?
— Так, братка, будзем разам працаваць.
— Працаваць?..
— Так... Гэта ж будаўнічы атрад фарміруецца. А чэхаславацкія камсамольцы будуць у Мінску дамы ўзводзіць. Сваеасаблівы абмен вопытам. Некалькі тыдняў будзе прадастаўлена і для азнаямлення з мясцінамі дружальнай краіны. Ну як, згодны?
— Вядома!
І запрамянела, залілася ішчаслівым святлом мая заповітная мара.
Л. ЗДАНОВІЧ.

Сустракай нас цаліна

Цаліна... Будоўлі, бадзёрыя песні... Хіба гэта можа не хваляваць юначае сэрца? Таму кожны год усё новыя і новыя атрады цалінікаў насыляюць «блакітную планету»...

Сёлета паедзе на цаліну і шмат хімікаў. Вопытам працы на будоўлях рэспублікі нашы рабяты даказалі, што з кельмай і лапатай яны знаёмы добра.

Работа па арганізацыі атрадаў пачалася даўно. У першыя ж дні колькасць заяў перавысіла сто. Права называцца членам атрада атрымалі лепшыя з лепшых. Гэта студэнты, якія былі прыкладам у вучобе і дысцыпліне.

Асноўнай задачай атрада з'яўляецца будаўніцтва жылых памяшканняў і жылёлагадоўчых ферм у саўгасе «Краснапольскі» Уральскага раёна.

Хутка дзень ад'езду. У кожнага з нас зараз на вуснах і на сэрцы адна мелодыя: «Мы рождены, чтоб сказку сделать былью».

М. ВАЙЦЕНКА.

А пакуль што сесія

Напружаны час цяпер у фізікаў. Сесія — месяц сістэматычных атак, часовых перадышак і рашаючых перамог.

Доўгі і цяжкі шлях да фінішу, але тым не менш ён не страшны і для першакурсніка. Яшчэ б, у яго за спіною сталы вопыт: другі семестр змагаецца хлопец з фізічнымі і матэматычнымі формуламі!

А як жа быць з трэцім, працоўным семестрам? Ці ўпэўнена будзе адчуваць сябе фізік на далёкай студэнцкай планеце? Спытай у кожнага байца атрада «Аэліта» і ты атрымаеш дадатны адказ. Хлопцы ўжо цяпер жывуць дружнай сям'ёй. Поўным ходам ідзе работа рэдкалегіі газеты «Гаворыць планета Цаліна» — асноўнага прапагандыста і агітатара атрада.

«Ёсць і традыцыйная цалінная бібліятэчка, — гаворыць камсамольскі важак атрада Валодзя Шапашнікаў, — наш падарунак юным казахскім сябрам».

Нямала ў нас музыкантаў, спевакоў, хоць зараз гатовы даць канцэрт. З такімі юнакамі не засумуеш на планеце Цаліна!

А пакуль што сесія...

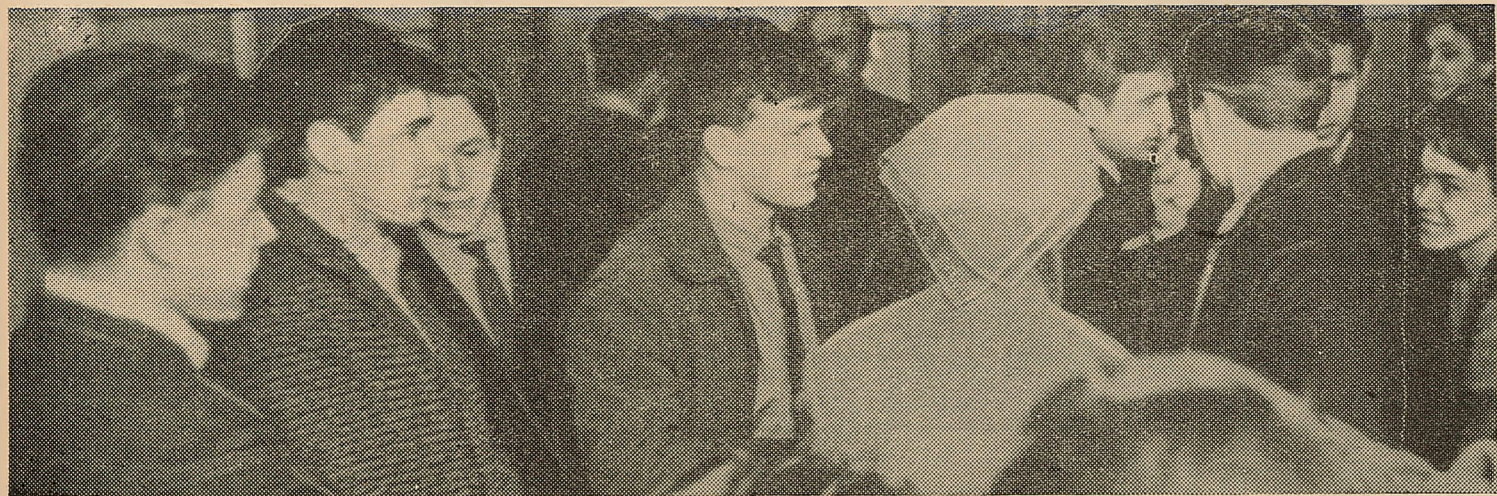
Ул. ЗУСЬ,

нампаліт атрада «Аэліта».

1. Героі Савецкага Саюза — магіляўчане, Мінск, «Польмя», 1965 г.
2. А. І. Захаренка. Расказ аб адважных. (Хойніцкая падпольная арганізацыя. Дакументальная аповесць). Мінск, «Беларусь», 1965 г.
3. Г. О. Набатаў. Юныя падпольшчыкі. (Камсамольцы Віцебскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны). Масква, Палітвыдавцтва, 1966 г.
4. М. Л. Паляноўскі. Аповесць аб юнай разведчыцы. Масква, Палітвыдавцтва, 1966 г.
5. А. Ф. Юдзянкоў. За вогненай паласой. (Партызанскі рух на смаленшчыне). Масква, Ваенвыдавцтва, 1966 г.

ШТО ЧЫТАЦЬ АБ ГЕРОЯХ

6. А. І. Радзімцаў. На берагах Мансарэса і Волгі, Петразаводск, Карэльск., кніжн., выдавецтва, 1966 г.
7. А. Э. Экштэйн, Гады баявых і працоўных подзвігаў. (1937—1945). (Маладому намуністу аб гісторыі КПСС). Масква, Палітвыдавцтва, 1966 г.
8. І. Ф. Філіпаў. Запіскі аб «Третьем рейхе». Масква, «Міжнародныя адносіны», 1966 г.
9. Вельц Гельмут. Салдаты, якім здрадзілі. (Запіскі былога афіцэра вермахта). Пераклад з нямецкага. Масква, «Мысль» 1965 г.
10. Ю. Д. Бэздін. Палкі ідуць на пераправу. Раман. Пераклад з украінскага. Масква, Ваенвыдавцтва, 1965 г.

Амаль кожны з іх не раз задумваўся над тым, якім хваляючым і радасным будзе гэты момант, калі яны выпускнікі здадуць апошнія экзамены і атрымаюць накіраванне на работу.

І не толькі задумваўся, але і прыкладваў нямала сіл каб папоўніць свае веды і стаць высокаадукаваным спецыялістам. І вось ён хваляючы і радасны момант.

На здымку: выпускнікі — журналісты здаюць апошні экзамен.

Фота Г. Кадзета.

Брыганціна ўзнімае ветразі

— Студэнці будаўнічы атрад Мінска гатовы да адпраўкі на работу ў Цюменскую вобласць. Усе члены атрада паспяхова здалі сесію. Настрой бадзёры, баявы. Гатовы да ўсіх выпрабаванняў.
Камандзір атрада Аляксандр НЯХАЙЧЫК.

...Дзвесце юнакоў у аднолькавых зручных, элегантных касцюмах выстраіліся на плошчы перад сталічным вакзалам. Праз нейкую гадзіну яны адправяцца ў далёкую дарогу. Канчатковы прыпынак — малады пасялак у сібірскай тайзе — Нафтаюганск.

Студэнці атрад едзе будаваць там жыллыя дамы.

— Ваш атрад — гэта першая ластаўка, якую пасылае беларускае студэнцтва на будаўнічыя пляцоўкі краіны, — гаворыць студэнт-фізік універсітэта Ігар Шынгель. — Няхай першая старонка ў летапісе працоўных спраў будзе самай яр-

кай, самай запамінальнай. Моцных рук вам, добрых поспехаў. Вяртайцеся з перамогай!

Натан Веліковіч, нампаліт Уральскага абласнога будаўнічага штаба, уручае ад'яджаючым сімвалічны падарунак — кельму:

— Прыміце яе, сябры. На працягу двух месяцаў гэта кельма саслужыць вам добрую службу. Магчыма я скажу некалькі гіпербалічна, але няхай яна стане вашай пуцяводнай зоркай.

Апошнія поціскі рук, апошнія абдымкі.

І хаця ў такі момант не вельмі хочацца перашкаджаць людзям, давайце паслухаем, што яны гавораць.

Аляксей Сцепанкоў, студэнт універсітэта:

— Мы з «Аэліты», лепшага студэнцкага атрада рэспублікі мінулага года. І сёлета едем амаль усё. Сваю марку будзем трымаць высока.

Ну, а пра мяне кажучы, што я нарадзіўся з сякерай у руках, Трэці год брыгадзірам цесляроў буду.

Ала Астасонак, студэнтка радыётэхнічнага інстытута:

— Мне было цяжэй за хлопцаў трапіць у атрад. Дзяўчат

толькі пяцёра едзе, а жадаючых было вунь колькі! Дапамог вопыт. Я цалініца са стагам — другі год еду.

І, нарэшце, — Саша Няхайчык, камандзір атрада, студэнт радыётэхнічнага інстытута:

— Для мяне Нафтаюганск амаль родны. Я два разы быў там. Месца, скажу шчыра, прыгожае. Векавая тайга, рака Юганка.

Яшчэ адно. Разам з намі ў пасёлку будуць працаваць масквічы. Значыць, будзем саборнічаць і, вядома, скрававаць.

...І вось перон вакзала. Развіталы гудок лакаматыва, і дзвесце пасланцоў мінскага студэнцтва стартуюць у працоўны семестр.

С. СЯРГЕЕУ.

Вернай дарогай

Вясна першага пасляваеннага года. На гэты раз яна штосьці спазнілася.

Аднойчы апоўдні да вёскі данёсся далёкі гул трактара. Людзі выйшлі на вуліцу сустрэцца незнаёмага госця. Гэта быў даваенны працаўнік калгасных палёў, старэнькі «ХТЗ».

— Глядзіце, наш Віктар, — выказаўся хтосьці. — Ці не да нас ён часам едзе?

Паінуўшы свежы след на маладой прыдарожнай траве, трактар спыніўся каля калгаснай канторы. Устанавілася нечаканая цішыня. Малады трактарыст устаў з сядзення і звонкім голасам выгукнуў:

— Шчырае прывітанне землякам. На падмогу прыехаў. Як, прымеце?

— Прымем, прымем, Фёдаравіч, — загаварылі наперабой хлебаробы.

Віктар упершыню пасябраваў з трактарам. Скончыўшы курсы пры МТС, вясной ён папрасіўся ў родную вёску. І вось ён сярод сваіх аднавяскоўцаў, якія на яго, яшчэ нявопытнага механізатара, ускладваюць свае надзеі. Гэтым майскім днём і пачаліся працоўныя будні сельскага механізатара. Ён уздымаў першыя пласты залезы.

Пасля рэарганізацыі МТС Віктар Чырзэцкі застаецца працаваць у родным калгасе. Яму даверылі трактар «ДТ-54». У той год Віктар Фёдаравіч апрацаваў больш тысячы гектараў мяккага ворыва. Яго старанная праца была адзначана ўрадавай узнагародай — медалем «За працоўную адзнаку».

Кожны год Віктар Фёдаравіч выходзіў пераможцам у сацыялістычным спаборніцтве сярод

калгасных механізатараў. Але не толькі адны гектары мяккага ворыва турбавалі маладога камуніста. Другія трактарысты таксама працавалі не горш за яго, але янасьцю пагоршчалі не маглі. Аднойчы на адным з партыйных сходаў Віктар Фёдаравіч павёў такую гутарку:

— Вось сёння мы прымаем сацыялістычны абавязальства. Зноў гектары, нормы, выпрацоўкі. А пра якасць — ні слова. А хіба гэта не асноўны паказчык нашай работы?

— Правільна, Фёдаравіч, — падтрымалі яго камуністы. — Пара і за якасць брацца. Сее іншы трактарыст, а на полі што ні крок, то агрэхі.

Неўзабаве камуніста т. Чырзэцкага выбіраюць старшынёй групы народнага кантролю. І тут Віктар застаўся верны сабе. Ён многае робіць, каб ажывіць работу народных кантралёраў. Не салодка жывецца цяпер розным бракаробам і аматарам пагрэць рукі каля арцельнага добра. Аднак, калі механізатар дапускае брак у рабоце з-за адсутнасці вопыту, Віктар Фёдаравіч стараецца дапамагчы яму, падмажа, як зрабіць лепш. Нядаўна механізатары наглася павіншавалі свайго таварыша з новай урадавай узнагародай. За грамадскую работу ён узнагароджаны Граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

З кожным годам перадавы механізатар павышае сваё майстэрства, дабіваецца новых поспехаў. Трэці год яго трактар працуе без капітальнага рамонту. У мінулым годзе са сваім напарнікам Фёдарам Іванчанкам т. Чырзэцкі апрацаваў 1186 гектараў мяккага ворыва. Многа клопатаў у механізатара і цяпер. Зараз ён выконвае палёвыя работы.

Б. ПРОШКА,
студэнт першага курса адд. журналістыкі
завочнага факультэта.

БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ УНІВЕРСІТЭТ У МАСКВЕ

Лета 1918 г. Савецкая Расія сціснута кольцамі контррэвалюцыі. Большая частка Беларусі акупіравана нямецкімі імперыялістамі. Па закліку старшыні Савецкага ўрада Ул. І. Леніна мільёны рабочых і сялян падняліся на абарону заваёў Вялікага Кастрычніка. Але і ў гэты цяжкі час Савецкі ўрад клапаціўся аб культуры. Усё рабілася дзеля таго, каб узняць культурны ўзровень вызваленых ад царскага прыгнёту працоўных мас. Вялікую культурна-асветную работу сярод эвакуіраванага з Беларусі насельніцтва праводзіў Беларускі Нацыянальны Камісарыят. Ён быў створан па дэкрэту Ул. І. Леніна на правах аддзела пры Наркамнацы РСФСР.

У Цэнтральным дзяржаўным архіве Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР знойдзена справа аб арганізацыі і дзейнасці Беларускага Народнага ўніверсітэта ў 1918 г. З справы відаць, што ў памяшканні Маскоўскага педагогічнага інстытута імя П. Г. Шаланаўца (на Дзівочым полі) у ліпені-жніўні 1918 г. працаваў Беларускі ўніверсітэт, арганізаваны Беларускім Нацыянальным Камісарыятам. У ім штодзённа, у вячэрні час чыталіся лекцыі па гісторыі, эканоміцы, географіі Беларусі, па гісторыі сацыялізма і рэвалюцыйнага руху.

Яшчэ задоўга да адкрыцця ўніверсітэта Белнацкам апублікаваў у цэнтральных і губеранскіх га-

зетах аб'явы аб тым, што з 1 ліпеня 1918 г. адкрываецца Беларускі Народны ўніверсітэт.

Да чытання лекцый ва ўніверсітэце былі прыцягнуты вядомыя спецыялісты з вышэйшых навуковых устаноў Масквы. Сярод іх быў выдатны вучоны акадэмік Д. Н. Анучын, якога высока цаніў Ул. І. Ленін.

14-гадзінную лекцыю па гісторыі народнай адукацыі ў Беларусі прачытаў выдатны рускі гісторык-славіст прафесар А. Н. Ясінскі, па эканоміцы сельскай гаспадаркі лекцыю чытаў вядомы статыстык прафесар А. Ф. Фартунатаў; па гісторыі Беларусі чытаў лекцыю прафесар В. І. Пічэта, па беларускай мове — дацэнт П. А. Растаргуеў. Цікавую лекцыю на тэму «Элемент тэатра ў народнай беларускай паэзіі» прачытаў вядомы рускі этнограф В. Н. Дабравольскі, а агляд беларускай літаратуры зрабіў паэт Цішка Гартны (Д. Ф. Жылуновіч). Акрамя таго, на Усерасійскіх настаўніцкіх курсах слухачы ўніверсітэта праслухалі лекцыі А. В. Луначарскага, В. П. Пацёмкіна і іншых дзеячоў народнай адукацыі.

Беларускі Народны ўніверсітэт у той час адыграў вялікую ролю. Ён даў настаўнікам веды па гісторыі, эканоміцы і народнай адукацыі, якія былі неабходны для карэннай перабудовы школы на новых, па-сапраўднаму народных, асновах.

М. КАМІНСКІ.

Любімы прадмет

Тэорыя і практыка друку — адзін з вядучых прадметаў на аддзяленні журналістыкі філагічнага факультэта. Таму зразумела з якой сур'ёзнасцю і ўдумлівасцю падыходзяць да яго студэнты першага курса вячэрняга аддзялення.

Акрамя лекцый і семінараў на факультэце праводзіліся адкрытыя заняткі, на якіх абмяркоўваліся выступленні студэнтаў на старонках газет і часопісаў. Расказы і замалёўкі Дзмітрыя Крымава, Людмілы Крашчанка, Уладзіміра Дарашэвіча і іншых пакінулі аб сабе добрае ўражанне.

Закончыўся вучэбны год. Вячэрнікаў сёння можна сустрэць усюды. Адны старанна канспектуюць працы Ул. І. Леніна, другія вывучаюць пастановы ЦК КПСС аб друку, трэці паўтараюць прайдзены матэрыял. Кожны павінен прыйсці на экзамен з добрымі трывалымі ведамі, якія ён набыў за год вучобы ва ўніверсітэце.

Ул. ГЛІННІК.

Аб чым задумалася гэта дзяўчына? Што яе напакіць у гэты момант? Адно вядома — рашэнне, якое яна зараз прыме, будзе добрым, прыгожым. Нездарма дзяўчына звярнулася да кветак.
Фотацюд І. БАКУНОВА.

АДЗІН З ШЭДЭЎРАЎ ТРЭЦЦЯКОЎКІ

Творчасць аднаго з віднейшых рускіх мастакоў І. Я. Рэпіна развіталася ў гады, калі Расія перажывала перыяд падрыхтоўкі народных рэвалюцый. «Я чалавек 60-х гадоў... — пісаў мастак, — ...імкнуся ўвасобіць мае ідэі ў праўдзе; ...сапраўднасць занадта абуральна, каб са спакойным сумленнем вышываць узоры...»

І ў гады жорсткай царскай рэакцыі, разграміўшай рэвалюцыйна-народніцкі рух, у Рэпіна з'яўляецца задума гістарычнай карціны — «Іван Грозны і сын яго 16 лістапада 1581 года».

Напісана была карціна ў 1885 годзе. Сюжэтам для яе мастак узяў гістарычную падзею — 16 лістапада 1581 года Іван Грозны забіў свайго сына царэвіча Івана. Ад чаго адбылася сварка паміж бацькам і сынам невядома. Але ўчынак Грознага растлумачваецца дзвюма асноўнымі ўмовамі: барацьба з баярамі, якія не жадалі ўмацавання цэнтралізаванай Маскоўскай дзяржавы, развіла ў цара крайнюю падазроннасць, а становішча неабмежаваннага самадзяржаця прывучыла да самаўлады і нявытрымцы ў гневе.

Хто быў у Трэццякоўскай галерэі ў Маскве, той бачыў, як незвычайна гэта карціна па сіле псіхалагічнага раскрыцця харак-

тару людзей і майстэрству выканання. Здаецца, што ты нездарок траніў менавіта ў тую мінуту, калі цар ускочыў з крэсла і са злосцю ударыў сына ў скроню. Той упаў, зыходзячы крывёй.

Апамятаўшыся, бацька схпіў слабеючае цела сына, сутаргава заціснуў рукамі рану, з якой па твары і шыі царэвіча цячэ кроў і капае на падлогу. Твар цара белы, вочы шырока раскрыты. Ён прыціскае да сябе сына, нібыта хоча звярнуць яму жыццё.

Царэвіч абмяк, бяссільна звесіў галаву. Лева яго рука здранцвела, ўпіраецца ў падлогу, а па белай, пакуль яшчэ не астыўшай шчаце, коціцца жывая, горкая сляза.

Ён адчувае пакуты бацькі, разуме, як яму цяжка, і слабеючай усмешкай даруе бацьку ягонны ўчынак.

У гэтай рэалістычнай карціне І. Я. Рэпіна змог паказаць гістарычнага героя, як жывога чалавека, як супярэчліваю асобу, здатную, як і ўсе людзі, на дабро і зло, на пакуты і раскаянне. Акрамя гэтага мастак змог паказаць дэспатызм і тыранію цароў. У апошнім — грамадскае гучанне карціны.

І. ШПАДАРУК.

Песня ідзе да людзей

Ля стала — двое: настаўнік Моладаўскай сярэдняй школы Васіль Макаравіч Туркевіч і выкладчык музыкі той жа школы Мікалай Сцяпанавіч Юрко. Юрко час ад часу адрываецца ад нотнага шывтка і лёгкім доўткам пальцаў кранае перламутравыя клавшы баяна. І нараджаецца музыка. Васіль Макаравіч уважліва прыслухоўваецца да кожнага гуку. Хіба не цікава паслухаць, як словы яго новага верша нараджаюць музыку?

...Іх творчая дружба завязалася летам мінулага года. Неяк

Мікалай Сцяпанавіч зайшоў на кватэру да Васіля Макаравіча. Той падзяліўся планами на будучае, пазнаёміў з падшыўкамі газет, дзе былі змешчаны яго творы. Мікалай Сцяпанавіч зацікавіў адзін з іх — «На спатканне».

— Васіль Макаравіч, гэты верш можна пакласці на музыку, — прапанаваў ён.

Праз некалькі дзён музыка была напісана. Хвалявала адно: ці прыжывецца песня, ці узрушыць людзей.

Вучні старэйшых класаў развучылі новую песню і на каст-

рычніцкія святы выступілі на сцэне сельскага Дома культуры.

Набліжаліся провады вясковых хлопцаў у армію. У калгасе рыхтаваліся да вечара новабранцаў. Як правіла, праўленне арцелі рыхтавала каштоўныя падарункі, самадзейныя артысты — цікавы канцэрт.

— А мы, Мікола, які падарунак паднясём нашым гвардзейцам? — спытаўся Васіль Макаравіч.

— Новую песню.

Да ўрачыстасцей песня была гатова. Прызыўнікі прынялі яе, як самы дарагі падарунак.

Шмат працуюць моладаўскія песеннікі. Свой талент, шчодрасць душы, цеплыню пачуццяў яны аддаюць людзям. І што гадоўнае — песні прыжываюцца, быццам маладыя дрэўцы. Дзве з іх — «Маладыя педагогі», «Песня прызыўніка» — перадаваліся па распубліканскаму радыё.

— Заязджаю неяк у вёску Бусу, — усламнае Мікола Юрко, — і чую:

Як апусціцца ласкавы вечар, І як травы заснуць, лазнякі, Я чакаю з табою сустрэчы За слямом ля задумнай ракі.

— Радасна, што наша песня палюбілася моладзі.

Мікалай Сцяпанавіч, акрамя заняткаў у школе, кіруе калгасным хорам, у якім налічваецца звыш ста чалавек. Дарогі, заве-

яны глыбокім снегам, парэзанія на астраўкі вясновымі ручайкамі, клічуць яго ў Асаўніцу, Бусу. Тут яго чакаюць як кіраўніка хора, дарадчыка, настаўніка.

Васілю Макаравічу таксама хапае спраў: ён рэдактар калгаснай насценнай газеты.

Нягледзячы на занятасць, сябры знаходзяць час, каб пабыць разам. У іх жыцці ёсць агульнае: любоў да палескага краю, роднай вёскі, любоў да мастацтва.

М. ПАНАСЮК,
студэнт першага курса
аддзялення журналістыкі
завочнага факультэта.

Нам. рэдактара П. ТКАЧОУ.